

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150 lej, félévre 85 lej.
Egyes szám ára 4.— lej.
Külföldre egész évre 250.— lej.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Baron L. Pop 5. szám,

Új viszályok a Balkánon.

Délkelet-Európa újrendezésének ügye más területekre is hatással van. Az egész Balkán-félsziget mozgolódni kezdett a húszéves határok érintésével. A Románia és Bulgária közt Crajovában folyó tárgyalások során máris felvetődött a kérdés, hogy a Macedoniában, Bulgária nyugati tartományában lakó románokat miként lehetne a Romániában lakó bulgárokkal kicserélni.

A bulgár és román népcserére a helyzet kedvező, mert a két népelem számban nem nagyon különbözik egymástól, műveltségben, foglalkozásban sincs nagy különbség köztük, úgy hogy a területi elhelyezés nem vet föl megoldhatatlan kérdéseket. Ezen a részen, vagyis a Balkán keleti felén, a helyzet minden jel szerint kedvező megoldást talál.

Nehezebb ellentét vetődött föl a Balkán nyugati felén az albánok és görögök között. A világháborút követő rendezések alkalmával nagyobb számú albán került görög uralom alá. Ezek a bibliából is ismeretes Epirus tartományban s Korfu szigete körül laktak. Az elcsatolásba annál kevésbé akartak belenyugodni, mert a görögök nagyon rosszul bántak velük, nyelvüket, vallásukat üldözték — az albánok közt sok a mohamedán vallású — s lakóhelyükről is igyekeztek kiszorítani őket. Ez az igyekezet különösen akkor vált veszélyessé az albánokra nézve, mikor a görögöknek ki kellett vonulniuk Kisázsziából, Törökország területéről. A görög kormány az innen hazatérő népet egy részét Epirus és Korfu ama területein akarta elhelyezni, amelyeken albánok laktak. Ez igen tetszetős megoldás lett volna, csak hogy az albánok nem akarták elhagyni ősi lakóhelyüket. Azok, akiket otthonukból kiűztek, a hegyek közé menekültek s szabad csapatokba verődve, állandóan nyugtalanították a görög hatóságokat. (Képünk egy ilyen csapat táborozását mutatja éjjeli rejtékhelyén.) A görög elnyomó politika hosszú időn át szabadon érvényesülhetett, mert Görögország tagja volt a balkáni szövetségnek s ennek keretében támogatást talált albánellenes magatartása számára. A kis Albánia nem tudott kellő erővel védekezni ellenséges szomszédai: a jugoszlávok és görögök ellen. Zogu király uralkodásának is ez volt legnehezebb kérdése, s miután ezen a téren sok kudarcot

vallott, népszerűsége állandóan hanyatlott s végül bukásra vezetett.

Albánia helyzete erősebb szomszédjaival szemben mindjárt gyökeresen megváltozott, amikor Zogu bukása után Olaszország védnöksége alá került. Az albánok nemcsak felszabadultak a durva erőszak alól, hanem területi sérelmeikre is orvoslást kívántak. Vezérek támadtak, akik a görög fennhatóság alatt élő albánokat területestől együtt Albániához akarták visszavezetni.

A görögökben újra fellángolt a harag az albánok ellen. De számoltak azzal, hogy Olaszország áll Albánia mögött s ezért nem mertek nyílt erőszakhoz folyamodni, Annál dü-

hösebben üldözték az albánokat nem hivatalos eszközökkel. Orgyilkosságok, éjjeli rajtaütések, megcsonkítások következtek az albánok megfélemlítésére s ezeket följegyverzett partizán bandák hajtották végre, akiket a hatóságok titkos támogatása miatt nem lehetett megtorlásban részesíteni.

A múlt hetekben is ilyen orgyilkosság oltotta ki az egyik albán népvészér életét. Ez az eset azonban aligha fog megtorlás nélkül maradni. Az ügybe ugyanis most már Olaszország is beleszól és súlyos követeléseket támaszt a görögökkel szemben. A helyzet elmérgesedésére az is befolyással van, hogy Görögország most is az angolokat támogatja a Földközi-tengeren folyó háborús versengésben.

Míg tehát a Balkán-félsziget keleti felén béke készül, nyugati felén háborús szelek indultak, amelyek nagy romlást hozhatnak az angolbarát Görögországra.

A turnu-severini tárgyalások lefolyása.

Több mint egy hétig a világ közérdeklődésének a központjában állottak a turnuseverini tárgyalások, amelyek tulajdonképpen augusztus 19-én vették kezdetüket és 24-én értek véget. Mielőtt a tanácskozások megkezdődtek volna, a miniszterelnökség közleményt adott ki, amely az alábbiakat mondotta:

Attól a vágytól vezérelve, hogy békésen rendezzük mindazokat a kérdéseket, amelyek Romániát szomszédaitól elválasztják s abban a reményben, hogy a baráti együttélésen és együttműködésen alapuló új politikai elrendezésben közreműködünk a világnak ezen a részén, Románia elhatározta, hogy tárgyalásokat kezd Magyarországgal. A román bizottság augusztus 16-án, pénteken reggel hét órakor érkezett Turnu-Severinbe. Tagjai voltak Valer Pop dr. meghatalmazott miniszter, Grutescu bucaresti román követ, Dragalina tábornok katonai szakértő, Sabin Manoila statisztikai szakértő, Brosu meghatalmazott miniszter, Duca követségi titkár és mások. A Zsófia hajó, amelyen a magyar bizottság utazott, szombaton délelőtt negyed tizenkettőkor futott be a turnuseverini kikötőbe. A magyar bizottság tagjait Simian, Olt tartomány királyi helytartója és a hatóságok vezetői fogadták. Simian helytartó a kormány nevében, Stanescu protokolfőnök a külügyminisztérium nevében, Chinzea a katonai küldöttség nevében üdvözölte. Amikor a hajó feltűnt a kikötőben, árbócán a román és magyar zászlók lengtek.

A magyar bizottság tagjai voltak Hóry András titkos tanácsos, meghatalmazott miniszter, Bárdossy László bucaresti magyar követ, Náday tábornok, a magyar vezérkar helyettes főnöke, Ujszászy ezredes és mások. Az üdvözlések után a bizottságok a kulturpalotába hajtottak és ott a könyvtárteremben egynegyed egykor ültek össze. Pop Valér üdvözlő beszédet mondott, amelyre Hóry András válaszolt, majd a bizottság tagjait mutatták be kölcsönösen egymásnak. Azután a magyar bizottság vezetője ismertette a magyar kormány álláspontját és a magyar követeléseket. A román bizottság tudomásul vette a kezdeti lépést s az első tanácskozás 12 óra 55 perckor végetért. A román delegáció már délután visszatért Bucarestibe, előzőleg azonban résztvettek a királyi helytartóság által adott diszebeden.

Hétfőn délután 5 óra 55 perckor újból megkezdődtek a tanácskozások, de nagyon rövid ideig tartottak s Pop Valér az ujságírók előtt kijelentette, hogy Hóry Andrásnak, a magyar küldöttség vezetőjének kérésére hétfőn este 9 órakor fogják folytatni a megbeszéléseket. Hétfőn este 9 órakor ült újból össze a tanácskozás és négy órán keresztül tartott, s a bizottság vezetői közölték a sajtó munkatársaival, hogy hazautaznak jelentéstételre kormányaikhoz, hogy további utasításokat kérjenek ki. Ekkor hivatalos közleményt adtak ki. Eszerint a magyar és

a román küldöttségek augusztus 19-én két ülést tartottak, amelynek során Pop Valér meghatalmazott miniszter kifejtette a román kormány álláspontját, másrészt pedig Hóry András meghatalmazott miniszter tette meg a megjegyzését. A két kiküldött megegyezett abban, hogy személyesen tesznek jelentést kormányaiknak és a küldöttség többi tagjai Turnu-Severinben maradnak.

Ugy Pop Valér, valamint Hóry András jelentést tettek a turnu-severini tanácskozások eredményeiről kormányaiknak és új utasításokkal tértek vissza Turnu-Severinbe. Hóry András pénteken este és Pop Valér szombaton reggel érkeztek meg. Délelőtt fél 11 órakor ültek össze tanácskozásra és délután két óráig maradtak együtt. Midőn végetértek a tanácskozások, meg lehetett állapítani, hogy azok nem hozták meg a kívánt eredményt. A magyar bizottság előterjesztésére részletes ellenjavaslatot várt, amelyben földrazi adatok is benne foglaltatnak. A román bizottság azonban állhatatosan kitartott előző álláspontja mellett, nem tartotta szükségesnek a földrajzi adatok közlését mindaddig, amíg egy olyan elvi alapot nem teremtenek, amely alkalmas lenne területi kérdésekben is megnyitni a vitát. A román bizottság kitartott a lakosságcsere eszméje mellett, először ezt akarta letárgyalni és az volt az álláspontja, hogy nem lehet elválasztani a lakosságcsere kérdését a területátadás kérdésétől.

Szombaton délután két órakor Bárdossy bucaresti magyar követ elhagyta az üléstermet és az ujságírók előtt kijelentette, hogy visszatér Bucarestibe. Nehány perc múlva Hóry András az élen a kulturpalotát elhagyta a magyar bizottság is. Nyilvánvalóvá vált tehát ekkor, hogy a tárgyalások megszakadtak. Később a tárgyalási termet Dragalina tábornok is elhagyta és az ujságírók előtt megerősítette a tárgyalások megszakadásának a hírét, kijelentette, hogy a tanácskozások megszakadása olyan magyar területi követelések alapján történt, amely sem most, sem a jövőben, sem sohasem lesz fenntartható.

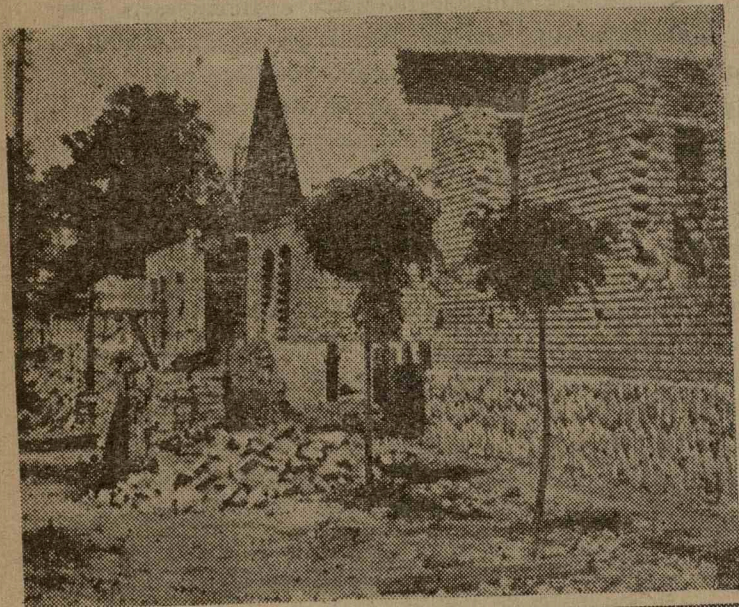
Midőn már mindenki azt hitte, hogy a tárgyalások megszakadtak, Pop Valér szombaton este nyolc órakor a Zsófia hajón felkereste Hóry András meghatalmazott minisztert és vele másfél órán keresztül tanácskozott. Ezután a tanácskozás után az alábbi hivatalos közleményt adták ki: „Miután a bizottságok fejei személyesen tájékoztatták kormányaikat a tárgyalások menetéről, a magyar és román bizottság augusztus 24-én délelőtt fél 11 órakor harmadik ülésre ült össze. Megállapodtak abban, hogy a tárgyalásokon a német nyelvet használják, míg a szombati tárgyalás jegyzőkönyvét német és francia nyelven készítik el, ami mellett a német szöveget tekintik hitelesnek. Hóry András titkos tanácsos felolvasta a magyar királyi kormány emlékiratát, amelynek

megvizsgálása céljából az ülést felfüggesztették. Az ülés újból való megnyitása után Pop Valér dr. válaszolt a magyar emlékiratra. Mivel nem sikerült közös tárgyalási alapot találni, a magyar fődelegátus kérésére a tárgyalásokat lezárták nyilvánították, mindazonáltal kilátás van arra, hogy a tárgyalásokat a legrövidebb időn belül újra felveszik.

Azután a román és a magyar bizottság tagjai elutaztak, de még nem lehet tudni, hogy a tárgyalások hol és mikor fognak folytatódni.

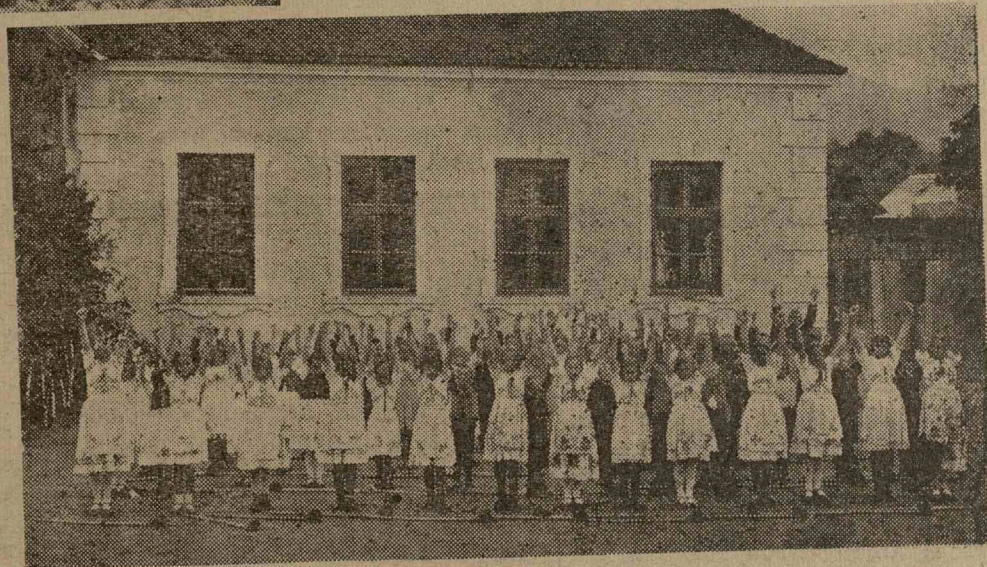
Árviz után.

Az erdélyi magyarság lelki megelégedéssel gondolhat arra a jótékonyságra, amellyel Józseffelva magyar népét a tűzvész okozta romlásból kiségitte. Magyarországon is a jóérezű emberek tanúságot tettek áldozatkészségükről. Itt az árviz nagy kárait kellett helyrehozni. Ennek költségei is társadalmi uton gyűltek össze. Öt millió pengő, közel 200 millió lej gyűlt össze az adományokból. Az újraépítés egész nyáron át nagy buzgalommal folyt. Az új házakat tartósabb anyagból, emelkedettebb helyeken építik föl.

Nevelés a szépre.

Jobbralevő képünk a sepsibodoki református iskola tornavizsgáját ábrázolja. Milyen szépen festenek a lányok az egyforma, szép, himes ruhában! Elismerés illeti azokat, akik a szépre nevelik őket.

Akik felnőtt korukban is ragaszkodnak a magyaros öltözködéshez.

Aradmegye Zimándköz községében készült ez a kép egy szép leánybokrétáról. A bokréta tagjai megérdemlik, hogy mihamarább férjhezmenjenek s szép magyar családi életnek legyenek boldog részesei.

Külföld

Az olaszok elfoglalták Angol-Szomalit. Lapunk előző számában közöltük, hogy az olasz csapatok sikeresen folytatják az északkelet-afrikai Szomaliban hadműveletet. Az olaszok az angolokra teljes vereséget mértek, a tartomány fővárosát, Berberát is elfoglalták. Az angol csapatok visszavonultak és hajóra szállva elmenekültek. Az angolok hivatalos közleménye szerint a kiürítés „sikeresen” történt. A német és olasz újságok az angol kijelentéssel kapcsolatban megállapítják, hogy Anglia hiába próbálja hasonló fordítéssel a világ közvéleményét félrevezetni. A kiürítés — bármint szépítgetik — vereséget jelent.

A magyar földművelésügyi miniszter Németországba látogatott. Gróf Teleki Mihály, magyar földművelésügyi miniszter, Darré német nemzetgazdasági miniszter tavaszi látogatásának viszonzására, hivatalos látogatásra Németországba utazott. A magyar földművelésügyi miniszter egy hélig tartózkodott a német birodalomban. Ezalatt az idő alatt német mezőgazdasági intézményeket látogatott meg és fontos tárgyalásokat folytatott. A tárgyalások még jobban kimélyítették Magyarország és a német birodalom között fennálló gazdasági kapcsolatokat. Teleki Mihály grófot Hitler vezér és kancellár is kihallgatáson fogadta.

Halálos ítéletek Lengyelországban. A pozeni törvényszék 7 lengyelt halálra ítélte, mert 12 védtelen német hadifoglyot legyilkoltak.

Anglia ultimátumot intézett Egyiptomhoz. A kairói angol nagykövet Egyiptom kormányának ultimátumot nyújtott át. A jegyzékben Anglia követeli, hogy Faruk király mondjon le és a volt kormány tagjait angol-ellenes magatartásuk miatt állítsák haditörvényszék elé. Az egyiptomi felségjogok gyakorlását egy angol tábornok venné át.

Folynak a magyar-orosz kereskedelmi tárgyalások. A magyar-orosz kereskedelmi tárgyalások felvételéről lapunk előző számában megem-

lékeztünk. A tárgyalások jelenleg is folynak és rövidesen be fognak fejeződni. A tárgyalások során megállapították, hogy Magyarország és Oroszország között igen hasznos kereskedelmi kapcsolatokat lehet kiépíteni.

Nagy angolelleses tüntetések voltak Japánban. Japánban az angolelleses hangulat mindjobban erősödik. Több nagy városban angolelleses tüntetések voltak. A tüntetők követelték, hogy a japán kormány tanúsítson erélyes magatartást Angliával szemben. A nemzetközi események egyébként a japán nép összetartását napról-napra növelik. Japán legnagyobb ellenzéki pártja feloszlott és a párttagok kimondották, hogy minden tekintetben együtt akarnak működni a japán kormánnyal. Az eset jelentőségét megértjük a következő számból: a feloszlott pártnak három millió tagja volt.

Aknazár az angol kikötők előtt. A német véderő főparancsnoksága az Anglia ellen folytatott kiméretlen tengeri háborúval kapcsolatban Anglia fontosabb kikötői előtt aknazárat helyezett el. A bombavető repülőgépek, a tengeralattjárók és gyorsnaszádok pusztító munkája mellett a tengeri aknák új veszedelmet jelentenek az angol hajózásra nézve.

Az északamerikai földrész védelme. Az Északamerikai Egyesült Államok és Kanada közös bizottságot alakítottak az északamerikai földrész közösen való megvédésére.

Anglia lakossága a légvédelmi fedezékben tölti napjait. A borzalmas erejű német támadások következtében Anglia lakossága állandó félelemben él. A lakosság körében egyre nagyobb az elégedetlenség amiatt, hogy napjait a légvédelmi fedezékekben és a pincékben kell, hogy eltöltse. A helyzet rendkívül súlyosan nehezedik Anglia gazdasági életére is.

Német-bolgár gazdasági egyezmény. A Németország és Bulgária között fennálló baráti kapcsolat újabb fejéhez érkezett azzal, hogy a két ország között gazdasági egyezmény jött létre. Bulgária nagyértékű nyerstermékeket szállít Németországnak és a termékek árában gépeket és más anyagokat kap ipara számára.

A magyarországi cseh telepes birtokok sorsa. A cseh-morva védnökséget képviselő német bizottság magyar kiküldöttekkel tárgyalásokat folytatott a Magyarországhoz csatolt cseh telepes birtokok ügyében. A megbeszéléseket eredményesen befejezték. Rövidesen megkezdődik a cseh telepesek kiköltözése.

Német ágyuk lövik az angol partokat. Az Angliával szemben levő francia partokon felállított német nehéz ágyuk megkezdték az angol partvidék lövését. Az 54 centiméter öblű ágyuk 60 kilométerre hordanak.

Korlátozások Jugoszláviában. A közélettel kapcsolatos a jugoszláv kormány bevezette a cukor, ételolaj és szappanjegyeket.

Az angolok megsértették Svájc semlegességét. Angol repülők több északolaszországi város ellen intéztek légi támadásokat. A repülőgépek Angliából jövet Svájc légiterén haladtak át. Svájc légiterének megsértése miatt egyébként tiltakozását jelentette be Angliának. Ugyancsak tiltakoztak az olaszok is Svájcnál az eseménnyel kapcsolatban.

Munkába léptek a messzehordó ágyuk. Amint az angolok jelentik, a francia parton felállított német messzehordó ütegek megkezdték az angol partok bombázását. A nagyméretű ágyugolyók nagyrésze Dover környékére zuhant. Az ágyuzás széles körzetben jelentős rombolásokat okozott, de a bombázás hevességével szemben az áldozatok száma igen csekély. Egy gránát egy templomot talált és rombolt össze. Néhány ház megrongálódott. Néhány áldozat is van. Éjjel is folytatódott az ágyuzás, amelynek során egy löveg házesoportra zuhant. A becsapódás után a házból több nőt láttak kimenekülni.

Trockij volt orosz népbiztos meghalt. Stalin előtt Trockij népbiztos gyakorolta a főhatalmat az orosz szovjetben. A belső zavarok menekülésre kényszerítették Mexikóban kapott engedélyt a letelepedésre. A napokban egy volt párt-hive merényletet követett el ellene, Trockij belehalt sérülésébe. Az Egyesült Államok kormánya jegyzéket intézett a mexikói kormányhoz, amelyben Trockij holt-

testének kiadását kéri. Az amerikai kormány nagyszabású temetést akar rendezni a volt népbiztosnak. Oroszország mostani kormányzata ellenséges viszonyban van az Egyesült Államokkal, Trockij temetése tehát Amerika részéről tüntetést jelentene Sztalinék ellen.

Az angolok Amerikában reménykednek. Hore Belisha volt angol hadügyminiszter a parlamentben azt indítványozta, hogy az Anglia és Egyesült Államok közt kötendő szövetség kérdését tegyék vizsgálat tárgyává. Ez a szövetség Anglia gyarmatainak védelmét célozná. Mind Angliát, mind Amerikát azok a mozgalmak aggasztják, amelyek Japánban egyre hangsúlyosabban követelik az ázsiai gyarmatok elfoglalását. Egyes amerikai lapok azt jósolják, hogy már az őszi belép a háborúba.

Az olaszok további céljai. Az angolok afrikai gyarmatának, Szomáliának, az elfoglalásával az olaszok nem elégszenek meg. A következő hadműveletek Szudán és Egyiptom felé fognak irányulni, amelyek szintén angol befolyás alatt állnak s határosak Olaszország birtokaival.

Van-e további létalapja az oroszok és németek megegyezésének? Az angolok még mindig abban reménykednek, hogy az oroszok és németek között ezelőtt egy évvel létrejött megállapodás nem fog sokáig fennmaradni. Ezzel szemben állnak azok a lehetőségek, amelyeket mindkét fél számára nyitva tart az egység. A külföldi lapokban máris hírek jelennek meg arról, hogy Oroszország a szövetségre támaszkodva Ázsiában dél felé fog

terjeszkedni. Perzsia olajforrásait Oroszország kapná, Irak olaján pedig a németek és olaszok osztozkodnának. De a szövetség Törökország, Sziria, Palesztina és Arábia területén is megosztozhatik, ha együtt marad. Oroszországnak tehát nem érdeke, hogy az egy éves próbát kiállt szövetséget felbontsa.

A gazdasági kapcsolatok kimé-lyítése Magyarország és Németország között. Teleki Mihály magyar földművelésügyi miniszter látogatást tett Németországban s megfelelő kalauzolás mellett végig tanulmányozta a németek gazdálkodásának legujabb módszereit. A német földművelésügyi miniszter Darré, estebédet adott magyar kollégája tiszteletére. A fényes összejövetelen mindkét miniszter beszédet mondott. Darré német miniszter minde-keelőtt örömét fejezte ki, hogy Teleki Mihályt Berlinben üdvözölheti. Azok a felejthetetlen napok — ugymond — amelyeket a tavaszszal Magyarországon töltött, megmutatták, hogy Magyarországon is nagy erők működnek azon, hogy a magyar dunai tér termékeny földjeit a legjobban kihasználják. Nagy öröme szolgál, hogy a legközelebbi napokban a magyar miniszternek és kíséretének megmutathatja a német mezőgazdaság egy részletét. A természetadta feltételek között a német földből belterjes munkával és a legmodernebb technika felhasználásával csúcsteljesítményeket érnek el. Ujra biztosíthatja a magyar minisztert, hogy a két ország mezőgazdasági kormányzatának, valamint állami és hivatalrendi intézményeink együttműködését a jövőben is minden esz-

közöl előmozdítja. Kifejezte végül azt a reményét, hogy az együttműködés további kimélyülése a jövőben is hasznos gyümölcsöt terem a két mezőgazdaság számára.

Teleki Mihály válaszában köszönetet mondott Darrénak baráti szavaiért és a szivélyes fogadtatásért. Ezek a meleg bajtársi szavak — ugymond — meggyőztek arról, hogy a német és magyar mezőgazdaság között különösen szoros összetartás áll fenn, mely a két népbensőséges baráti érzésein kívül erős valóságérzéken is alapul. A két nép akarja és tudja is egymást becsülni. Ennek a két népnek valóságérzete felismerte, hogy Németország és Magyarország közgazdasága messzemenően kiegészítik egymást. Ennélfogva nemcsak tanulhatnak egymástól, hanem egyre fokozódó mértékben áruikat is kicserélhetik.

A továbbiakban Teleki Mihály hangoztatta, hogy kötelességének tartja ezt a felismerést minden rendelkezésre álló eszközzel terjeszteni, hogy elmélyítse az összetartozás érzését a német bajtársak irányában.

— Mi, frontkatonák — mondotta Teleki Mihály — a világháború közös harcaiban felismertük, majd a világháborút követő években még fokozottabban éreztük, hogy igazán nagyot csak a bajtársi hűségben egyesült erővel lehet teremteni.

Tapasztalt és tanult gazda
termését megháromszorozhatja.

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Igyekezzen mindenki mielőbb beszerezni a

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető

MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALÁBAN, CLUJ (KOLOZSVÁR) STRADA BARON L. POP 5. SZÁM ALATT.

MIREK

Ujabb támadás Tătărescu ellen. Pamfil Seicaru, az ismert román 'özirő Tătărescu ellen újabb támadást intézett. Seicaru a gondos érdeklődés hiányával vádolja a volt miniszterelnököt és hangsúlyozza, hogy az eseményekért felelős. Érdekes eszmefuttatását a következő szavakkal fejezi be:

— Mennyire megveti az ország ezt az embert, aki egy füzettel mer válaszolni a román felháborodásra. Semmit sem értett meg a történelem nagy viharából, nyugodtan boldog semmibevevéssel sétált az események között, nem vett fáradságot magának, hogy valamit is megértsen egy korszak alapjainak megingásából s az összeomlással szemben így kiált fel: „történelmi végzetesség“. Olyan történelmi végzetesség, melyért a nemzet nem felelős, hanem a vezetői — fejezi be cikkét Pamfil Seicaru.

Kölcssey emlékezete. Augusztus hónap 8-án volt Kölcssey Ferenc születésének 150 éves évfordulója. Kölcssey Ferenc a magyar irodalom egyik legnagyobb alakja. Mint közéleti férfiú, az újjáébredő magyarság vezére volt és mindig az igazságért harcolt.

A haditengerészet ünnepe. Constantinában ünnepség keretében ülték meg a haditengerészet ünnepnapját. A Mircea nevű iskolahajón istentisztelet volt, amelyen résztvett több előkelőség kíséretében a légügyi és tengerészeti miniszter.

Finnország kéri az 1944. évi olimpiai játékok megrendezésének jogát.

A háború következtében a Finnországban tervezett 1940. évi olimpiai játékok elmaradtak. A finn olimpiai bizottság mozgalmat indított, hogy az önhibáján kívül elmaradt olimpiai versenyeket 1944-ben Finnország rendezze meg.

Mennyi csomaggal szabad utazni?

A vasut igazgatósága szigorú rendeletet bocsájtott ki, amely szerint a vonaton mindenki csak annyi csomagot vihet, amennyi a csomagtartóban a feje felett elfér. Azokat, akik a rendelkezéseket áthágnak, szigorúan megbüntetik. A harmadosztályban élőállatot is szabad szállítani, de csak annyit, amennyi az utas feje fölött elhelyezhető.

Óriási áradás Kinában. Kinában a Sárga-folyó kiöntött. Az árvíznek több ezer halálos áldozata van.

Földalatti forrás tört be az aninai szénbányába. Az aninai szénbányába forrás tört be. A forrás percenként 6 ezer liter vízzel árasztja el a tárnákat. A mérnökök tehetetlenek a természeti csapással szemben. Kétezer munkás vesztette el kenyereit.

Vigyázzni a gombaevésre! Az esős idő következtében sok gomba fog nőni az erdőkön. Kellő vigyázat mellett a gomba jó ételt szolgáltat, de nem minden gomba jó gomba. Ezt mutatja az alábbi eset is. Szabó Gergely gyergyószárhegyi gazdálkodó feleségével és Páll Jenő rokonukkal az erdőn dolgozott. Délre gombát rántott az asszony. A gombák között bizonyára mérges fajta is volt, mert étkezés után hirtelen erős gyomorgörcs fogta el őket, úgy hogy be kellett szállítani a kórházba. Gyomormosást alkalmaztak és így sikerült megmenteni őket az életnek.

Felvétel a radnóti Gazdasági Iskolába. A radnóti római katolikus Gazdasági Iskola már 6 éve fejt ki hasznos működést, az erdélyi magyar földművelés és a gazdátársadalom színvonalának emelése érdekében. Az iskola szerencsés fekvése azt az előnyt nyújtja, hogy egyrészt könnyen megközelíthető, másrészt a gazdaság minden ágában kiképzést ad. Az állattenyésztésen és a növénytermelésen kívül konyhakertészet, gyümölcstermesztés méhészet, szőlőművelés, dohány és cukorrépa-termelés is gyakorlati módon elsajátítható az iskolában. Az iskola tartalma 2 év. A tanév október 15-én kezdődik és április 15-ig tart. Az iskolába beiratkozhatnak 15–30 év közötti magyar anyanyelvű ifjak, akiknek vagy szüleiknek legalább 2 hold földjük van. A beiratáshoz szükséges okmányok: 1. születési-anyakönyvi kivonat, 2. keresztlevele, 3. állampolgársági bizonyítvány (másolat is jó), 4. vagyoni bizonyítvány, 5. erkölcsi bizonyítvány az előjáráságtól. Az iskola internátussal van egybekötve. Az internátusban vízvezeték és villanyvilágítás van. Hideg és meleg fürdő áll a növendékek rendelkezésére. Az ellátási díj havonta egy métermázsza buza, vagy ennek ellenértéke. Ebben benne van: koszt, lakás, fűtés, világítás és mosás. A mosáshoz 2 és fél kilogramm szappant adnak a növendékek. Az 1940–41-ik tanévre október hó 1-ig lehet beiratkozni személyes jelentkezéssel, vagy írásban. Tekintettel arra, hogy a felvétel csak korlátolt számban és a jelentkezés sorrendjében történik, minél előbb ajánlatos jelentkezni. A felvételtől mindenkit értesít és közelebbi tájékoztatást ad az iskola igazgatósága. Cím: Direcțiunea școlai de agricultură, Iernut, jud. Târnava-Mică.

Nagy repülőgépszerencsétlenség a havasok közt. Egy repülőgép, amely Bukarestből indult Bécs felé, a mócvidék egyik magas hegycsúcsára zuhant és darabokra tört. A baleset következtében tizenhárman meghaltak, heten megsebesültek. Az áldozatok közt sok neves román újságíró van s több német, akik haza akartak utazni. A repülőgép 4000 méter magasságban sűrű felhőbe jutott, amelyben nem tudott tájékozódni. Alább akart szállni, de a pilóta elvesztette az irányt s egy hegyesúcsra levő nagy fának vezette a gépet.

SOHASEM TUDHATOD, KI HALLGAT.

A MEGGONDOLATLAN BESZÉD EMBERÉLETEKBE KERÜL.

ERDÉLY LEGJOBB MEZŐGAZDASÁGI ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKLAPJA: A

MEZOGAZDASÁGI SZEMLE

MUTATVÁNYSZÁMOT INGYEN KÜLD A KIADÓHIVATAL

CLUJ (KOLOZSVAR) STR. BARON L. POP 5. SZÁM.

Előfizetési díja egész évre csak **80⁻ lej.**

Napholez püspök fölszentelése. Az új szatmár-nagyvárad püspök felszentelésére megkezdődtek az előkészületek. A szentelés Nagyváradon fog lefolyni, ahol a főnséges székesegyház és egyéb adottságok nagyszerű kereteket biztosítanak a felemelő ünnepség megtartására. A szentelés napját szeptember 8-ban, Kisboldogasszony ünnepében állapították meg, mely ezidén vasárnapra esik. Az előkészületek megejtésére hármass bizottság alakult. Minden remény megvan, hogy lelki- és külsőleg is felemelő lesz az ünnepség. A kinevezett püspök részéről is megtörténtek az első lépések hivatalának átvételére. Miután az Apostoli Nunciustól személyesen vette kézhez a kinevezési bullákat, Nagyboldogasszony előnapján a Szentatya követének kezébe leletette a hitvallást, az újkori tévelyek elleni esküt és az egyházi hűségesküt.

A férj halála. Kósa Gyula 29 éves esikrákosi gazdálkodót holtan találták a határban egyik kaszálóján lévő szénaboglya tövében. Fején nagyobb sérülés volt, melyből gyilkosságra következtettek a hatóságok. Ezt igazolta a boncolás is. A nyomozás során a gyanu Kósa Gyulanéra, az áldozat feleségére, valamint udvarlójára, Fodor Ambrus 28 éves gazdálkodóra terelődött. Őrizetbevették őket, bár ártatlanságukat hangoztatják. Kihallgatásukat a vizsgálóbíró a napokban megkezdi.

Az angol királyi család menedékhelye. Ismeretes, hogy az angolok már jóelőre, mikor még a szigetország a legnagyobb nyugalomban élvezte a „békét“, már ellátta egész Londont bombabiztos menedékhelyekkel. A menedékhelyek készítésében nagy előrelátásról tett tanubizonyosságot az angol hadfelszerelés, mert a fővárosban minden utcáson van egy nagy óvóhely, ahova azok fognak levonulni, akiket az utcán ér váratlanul egy-egy német repülőátadás. A király és családjának biztonsága érdekében a Buckingham palotát külön őrséggel látták el. A palota alatt bombabiztos fedezékeket építettek. Ezeket a fedezékeket naponta felülvizsgálják és állandóan friss vízzel látják el. A bombabiztos óvóhelyen külön teamelegítőket és ételmelegítőket állítottak fel. Az előrelátó angolok még arra is gondoltak, ha talán

álmban érné a bombatámadás a királyi párt, akkor is le tudjanak vonulni az óvóhelyre, éppen ezért a királyi hálószobákból külön lejárati vezet a megfelelő óvóhelyekre.

A vaddisznó megijeszti a medvét. Izgalmas kalandban volt része Márton Ferenc juhásztorznak, aki a berecki erdőben legeltette nyáját. A pásztor hirtelen arra lett figyelmes, hogy a rá bízott állatok valamitől megijedtek s amikor a juhok közé lépett, legnagyobb megdöbbenésére egy hatalmas anyamedvével állott szemben. Botjával a medvére sujtott, mert úgy gondolta, hogy a hatalmas állatot evvel elriaszthatja. A medve azonban két lábra emelkedett és úgy közeledett a pásztorhoz. Márton Ferenc a fenyegetően közeledő medve elől egy fára menekült, de a medve oda is követte. Már veszedelmes kezdett lenni a helyzet, amikor a közelben egy vaddisznó tűnt fel, mire a medve leugrott a fáról és eltűnt az erdő sűrűjében. A vaddisznó, amely észre sem vette ezt a jelenetet, szintén eltűnt s így a pásztor minden baj nélkül úszta meg a könnyen végzetessé válható kalandot.

Hogyan irtjuk a mohát?

A kaszálás után a ritkásnak látszó gyepebe, a nedves, páradus földre szívesen rátelepszik a moha. Ha ez az alsóbbrendű növény felüti fejét a gyepeben, akkor a gyepe hamarosan pusztulásnak indul, a még előbb szép és egyöntetűen zöld gyepe „ligetes“ lesz, mert a gyepe a moha kiöli. Hogy ez ne következzen, a mohát irtani kell. Először is jó éles gereblyével az egész gyepe átgerblyézzük, a mohát felszaggatjuk, sőt a talajba nyomuló gereblyefogakkal a talajt is kissé fellazítjuk. A felszaggatott mohát összegyűjtjük és a trágyadombra hordjuk.

Mikor kásás a gyümölcs?

Lisztes vagy kásás gyümölcs a nagy szárazság következménye. Nagyon meleg nyarakon a légymagvu gyümölcsök husa nem olyan, mint rendes körülmények között, mikor elegendő nedvesség mellett fejlődik gyümölcsé, hanem könnyen széteső, porhanyós, vagyis, mint mondani szokták, lisztes, kásás, lében szegény. Gyakran íze sem olyan, mint kellene. Ez a jelenség rendes esztendőben többnyire csak almán szokott kisebb-nagyobb mértékben előfordulni. A lisztes, kásás gyümölcs raktározásra alkalmatlan. Ilyen almák például a raktározás alatt rendszeren taplófoltosak, pöttyösek, májfoltosak lesznek.

RÖVID HIREK

Nagy meleg volt Buceurestiben. Augustus hónap harmadik hetében Buceuresti lakossága sokat szenvedett a meleg miatt. A nagy napsütés következtében az aszfaltból készült járdák teljesen meglágyultak.

Halálos szerenestlenség. Hadházy Julianna, kolozsvári lakos édesanyja leesett egy székéről. Koponyatörés következtében meghalt.

A Káspi-tenger egyik szigetén kitért egy tűzhányó-hegy. Bakuval szemben a Káspi-tenger egyik szigetén tűzhányó-hegy tört ki. A tűzhányó-hegy egymillió köbméter lávát dobott ki magából.

Kijavítják a spanyol templomokat. A spanyol minisztertanács elhatározta, hogy a polgárháborúban megrongált templomokat államköltségen kijavíttatja.

Szerenestlenség a vasuti átjárónál. A lugosi állami kórház szekérét a vasuti átjárónál vonat ütötte el. A szekeren ülő ápoló meghalt, a kocsis megsebesült.

Kérjen mutatványszámot
gyermek számára az

ÚJ CIMBORA

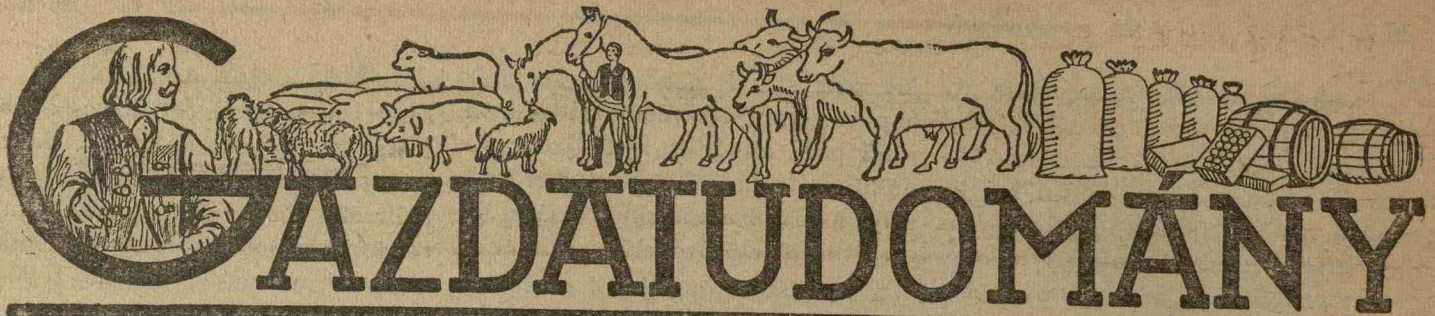
CIMŰ KÉPES GYERMEKLAPBÓL.
MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

CLUJ, STR. BARON L. POP 5. SZ.

ELŐFIZETÉS:

EGY ÉVRE .. 200 LEJ
FÉL ÉVRE .. 100 LEJ
NEGYED ÉVRE 50 LEJ

Mit tegyünk a szőlőben, hogy rendesen beérjen a termés?

A nedves, hűvös időjárás következtében szőlőink a növekedésben és a termés fejlődésében legalább 4 heti késést mutatnak. Így termésük beérése teljes bizonytalanságban van.

Látva ezt a szomorú helyzetet, azt hiszem, gazdátársaimnak szolgálatot teszek, ha sikeres kísérleti eredményekre felhívom figyelmüket.

Hűvös években, látva szőlőink szomorú fejlődését, szuperfoszfát műtrágyázással igyekeztünk a fejlődést elősegíteni. Katasztrális holdanként 3 mázsa szuperfoszfátot szórtunk el a tőkék közötti egész területekre, de nem közvetlenül a tőkékre. Elszórás ideje július közepe és vége, augusztus eleje. Minden esetben nagy sikert értünk el mind a fejlődés, mind a beérés tekintetében. A fürt termés 25 százalékkal több volt és a must cukor foka 4—5 fokkal jobb volt, mint a trágyázatlan táblákban.

Különösen nagy sikert értünk el, ha a szuperfoszfáttal egyidejűleg nitrogén műtrágyát is alkalmaztunk. Az augusztus hóban alkalmazott mésznitrogén hatása kétségtelenül igen jól látszott a szőlő állapotában.

Szőlőink általában rendesen agyag, vagy kék pala. Ezek vizet át nem eresztő réteget alkotnak s így szőlőink feltalaja át van itatva vadvizekkel. A szőlő pedig nem szereti a nedvességet! Ezért szőlőink ez évben sárgulnak, nem nevelnek vesszőt. A tőkék elseprűsödnek és jövőre nem lesz termőfánk.

Ezen is segíthetünk nitrogén műtrágyákkal. Leggyorsabb hatású a csillei salétrom, de kiválóan megfelel a mésznitrogén is.

A mésznitrogén kiszórása kényes művelet, mert nem szabad a levelekre, fürtökre jutnia, mivel azokat leperzseli. Kellő óvatossággal alkalmazva azonban és a kiszórás után azonnal alákapálva, tapasztalataim alapján mondhatom, nagyon jól bevalik és elősegíti a beérést.

Nálam kitűnően bevált sárgaság esetén, ha a 2 százalékos bordói léhez permetezésnél 100 literenként 1 kilogramm vasgálicot adtam. Sárgulás esetén a bordói léhez kevert vasgálic legtöbbször csodát tesz és hatása 8—10 nap alatt jelentkezik.

Még nem késő! Fogjon tehát minden szőlősgazda a munkához, mert csak így remélhet megfelelő minőségű termést.

Gál Elek.

A magnemes gyümölcsfák előnyei.

Ha világviszonylatban figyelemmel kísérjük a gyümölcsstermesztési módok fejlődését, érdekes eltolódásokat és irányváltásokat állapíthatunk meg. Tagadhatatlanul forradalmi átalakulások küszöbén állunk. Mig egyrészt a belterjes gyümölcsstermesztés megközelítette a szőlőmivelés belterjes módszereit, addig a gazdasági, vagyis külterjes termesztés mindinkább a magnemes fák felé sodródik. Ezen a téren a legkomolyabb kísérletek folynak és a közeli eredmény is biztosnak látszik. A magnemes gyümölcsfák terén még úgyszólván a kezdet kezdetén állunk és minden a jövőé. Alig van néhány használható magnemes fajtánk a szilvák, őszibarackok, diók és meggyek között, de épen ezek kimagasló előnye tereli a külterjes gyümölcsstermesztés figyelmét a kérdés felé. A belterjes

termelés rövid időre dolgozik, teljesen és tökéletesen ki akarja használni a gyümölcsfák termőképességét s a fák erő kifejtésével nem törődik. Jó talajon, különleges törpealanyra oltott nemes gyümölcsfákat a legegyszerűbb módszerekkel neveli és termőrenyesés helyett csak az ágak leköltözésével és a felesleges vesszők eltávolításával fokozza a termés hozamot. A magnemes gyümölcsfák hívei évszázados fák nevelésére töreksenek, makkegészséges, permetezés nélkül is termő, hibátlan törzsű fakkal akarnak teret hódítani. Kétségtelen, hogy az utóbbi elgondolás is nagy távlatokat nyit meg, de hiányzanak még a megfelelő fajták. Ha a növény-nemesítés tudománya — amely annyi csodálatos dolgot teremtett már, — ezen a téren is teljes felkészültséggel veszi fel a küzdelmet a jobb jövő érdekében, úgy a törpe termesztésnek

megfelelő ellenfele lesz a magnemes gyümölcsfákra való nagyvonalú termesztés.

Az okos vakondok.

A vakondok a hasznos állatok közé tartozik, mert nagyon sok káros férget pusztít el a talajban. Igaz, hogy a vakondoknak kedvenc csemegéje a giliszta s ez által kevés kárt okoz. Igaz ugyan, hogy a giliszta olyan nagy számban él a talajban, hogy a vakondok pusztítása alig számbavehető. Ezért tehát a vakondokat pusztítani nem szabad, csupán arra vigyázzunk, hogy virágos kertektől, vagy zöldséges ágyaktól tartsuk távol.

Nagyon érdekes, hogy a vakondok a maga számára gilisztákból készletet szokott gyűjteni. Az még érdekesebb, hogy eközben milyen módon jár el. A gilisztát nem öli, mert hiszen akkor a giliszták elrothadnának és a va-

kondok számára élvezhetetlenekké válnának. Ezért a vakondok leharapja a giliszta első részét éppen onnan, ahol a giliszta mozgató idegközpontja van. Az ilyen módon megbénított gilisztákat földalatti éléskamrájában tartja és különösen télen ilyen módon is bőséges lakomákat csaphat.

Mire vigyázzunk a vetőmag szedésénél?

A zöldségfélék vetőmagjának szedésénél több dologra kell vigyázni. Csak olyan növényekről szedjük magvat, amelyek bőtermők és gyümölcsök, vagy gyökereik kifogástalan alakúak. Ha tehát ugorka, dinnye, paradicsom, paszuly, borsó vagy más magvakat szedünk, nagyon jól nézzük meg, hogy szépen fejlett és a kérdéses fajta összes tulajdonságaival rendelkező gyümölcsökből szedjük a magot. A szedett magvakat szellős, száraz és hűvös helyen kell eltartani. Nedves, meleg helyen a mag megromlik. A jó helyen raktározott mag évekig megtartja csiraképességét, a rossz már második évben nem csirázik.

A szél csökkenti a talaj termékenységét.

A tudományos kutatások megállapították, hogy olyan talajok, amelyek védett fekvésben vannak, hasonló tápanyagtartalom mellett bővebben teremnek, mint az olyan talajok, amelyek a szelektől nincsenek védett helyen. Olyan helyeken, ahol a szélcsend következtében a talajban keletkező szénsav — amire a növénynek olyan nagy szüksége van — hosszabb ideig a talaj felszínének közepében maradhat, ez a terméshozam fokozása érdekében rendkívül nagyjelentőségű. Ha ugyanis a talaj felszínének szénsavval telítettebb levegőrétegét a szelek megbolygatják, a növényzet kevesebb szénsavhoz jut, mint szélcsendes helyen. Ennek következtében nem tudja olyan könnyen felépíteni azokat a tápanyagokat, amelyek a termést is szolgálják.

Az okszerű gazdálkodásban tehát nagyjelentősége van minden olyan ültetvénynek és intézkedésnek, amely a szél ellen való védekezés céljait

szolgálja. Különösen nagyjelentőségűek és legkönnyebben létesíthető erre a célra fasorok és facsoportok. Ezek kitűnő védelmet nyújtanak a szelek ellen.

Az elmondottakhoz még csak annyi hozzátenni valónk van, hogy a növényeknek szénsavgázzal való trágyázása után máris jelentős sikereket értek el zárt helyeken, tehát virágházakban, fedett melegágyakban. A folyton haladó és a nagy gazdasági versenyben előretörő gazdának ezek a kutatások új fegyvert adtak a kezébe.

Eszköz, amely mélyebben jár az ekénél!

A háboru utáni gazdálkodást elsősorban az jellemzi, hogy a gazdák általánosságban nagyobb gondot fordítanak a talaj megmunkálására, mint a háboru előtt. Ennek természetesen nagy jelentősége van, mert hiszen a talaj helyes megmunkálása által lehetővé tesszük, hogy a növények a talajban levő tápanyagokat jól kihasználhassák. Hiszen gondolkunk csak arra, hogy a jól megszántott talajban a gyökerek is jól tudnak növekedni és a talajnak minden részében hozzáférnek a felvehető tápanyagokhoz. Ez magyarázza meg a mély szántás jelentőségét is. Bármilyen mélyen szántunk azonban, mégis a talajnak nagyon kis rétegét bontottuk meg és dolgoztuk át a növények gyökérzete számára. A növények gyökerei ugyanis rendszeren mélyebbre hatolnak a talajban, mint ahogyan rendszeren szoktunk szántani, sőt vannak egyes növények, mint például a lucerna, melyeknek gyökerei olyan mélységbe hatolnak le, ahova a földműves semmiféle talajművelő eszközzel nem jut le.

Az ujszerű talajművelési rendszer azonban mind jobban előtérbe helyezi azt a kérdést, hogy a gazda az altalajt is munkálja meg. Ezért ma már nagyon sok olyan eszköz áll a gazda rendelkezésére, amelyekkel az altalajt kitűnően lehet porhanyítani. Az altalaj porhanyítókat rendszerre szokták felszerelni és kétségtelen, hogy használatuk nagymértékben szolgálja a többtermelés célját.

AZ OKOS TUD HALLGATNI ÉS FIGYELNI.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lej. Minden városi és vidéki gyógyszerertárban és drogériában kapható.

Mennyit drágult a megélhetés?

Hivatalos megállapítás szerint a múlt év őszétől augusztus hónapig az elsőrendű szükségleti cikkek ára 62 százalékkal drágult.

Százötven lej egy kiló vaj!

A kolozsvári piacon a vaj ára kilónként elérte a 150 lejt. Ilyen magas ára a vajnak még nem volt Kolozsváron!

Drágul a bor.

A szőlőtermelésre nézve kedvetlen időjárás következtében a bor ára minden borvidéken drágul. A literenként eddig 10—16 lejes bor ma 20—24 lejbe kerül. Egyébként a kereslet a drága árak mellett is a bor iránt igen nagy.

Hetvenötezer leja buza hivatalos ára.

A kormány gazdasági bizottsága péntek délelőtt Ion Gişurtu miniszterelnök elnökletével a nemzetgazdasági minisztériumban ülést tartott és többek között megállapította a buza árát is, amely 75 ezer lej vagononként. A népliszt kilója 12.10 lej, a fehér liszté 16.50, a 700 grammos népkenyér 9 lej. A fehér kenyér 12 lej. A napraforgómag ára vagononként 95 ezer lej.

Terményárak Marosvásárhelyen.

Búza 740—760, ókirályságbeli takarmányárpa 430—440, sörárpa 600, kukorica 550—600, zab 500 lej mázsánként.

Rétiszéna 130—140, préselt széna 170—180, búzaszalma 80, préselt búzaszalma 120, lóhere és lucerna-széna 170, préselve 210 lej mázsánként. Olajpogácsa 420 lej mázsánként.

Bismarck és a második német birodalom.

Mikor I. Napoleon francia császár ez előtt 134 esztendővel a német-római császárságnak véget vetett, megszűnt az a német birodalom, amely szinte ezer évig tartott. Igaz, hogy fennállása utolsó száz esztendejében már csak névlegesen volt az összes németeket magában foglaló császárság. A német-római császár tulajdonképpen csak Ausztria és Magyarország felett uralkodott. A többi német államok mindegyikének meg volt a maga uralkodója, aki nem nagyon fogadott szót a bécsi német császárnak. Így ennek az első német birodalomnak a megszűnése nem volt nagy veszteség a németek számára.

9 esztendővel később a németek ügyét a bécsi kongresszuson úgy rendezték el, hogy 39 német államot alapítottak. Ezek az államok egymással semmiféle külső közösséget nem tartottak fenn. Mivel azonban a 39 német állam lakói mindnyájan németül beszéltek, a közös anyanyelv szorosan kapcsolta őket össze. A németek vezetői közül éppen ezért sokan szerették volna, ha az összes németül beszélő emberek egyetlen nagy német birodalomban élnének. Idővel ez a gondolat egyre jobban megerősödött s évről-évre többen követelték a „német egység“ megvalósítását. Az egyesülésnek legnagyobb akadályja az volt, hogy a két legerősebb német állam: Ausztria és Poroszország egymással viszálykodtak. Mindkét állam úgy szerette volna, hogy ő alatta legyen meg a németek egyesülése. A két állam vezetője: a berlini porosz király és a bécsi osztrák császár azonban nem egyforma erős ország élén állott. Területileg az osztrák császárság sokkal nagyobb volt, mint a porosz királyság. Poroszország hadserege azonban messze felül múlta az osztrák hadsereget s ezért a jövő kedvezőbbnek látszott a poroszokra nézve.

Ez előtt 92 esztendővel, 1848-ban a német államok képviselői összegyűltek Frankfurt német városban és ott kikiáltották a német egységet. Vezetőjüknek és császárnak IV. Frigyes Vilmos porosz királyt választották meg. Emiatt Ausztria képviselője felháborodva eltávozott; a porosz király pedig nem akart háborút s ezért a felajánlott császári címet visszautasította.

Ettől kezdve Ausztria-Poroszország viszonya még jobban elmérgesedett. A német egységet csak erővel lehetett volna megvalósítani: ha a két versenyző fél közül valamelyik legyőzi a másikat. Ez a győztes Poroszország lett. A győzelem legfőbb érdeme Bismarck Otto német miniszterelnöké volt, aki minden akadályt ledöntve megvalósította a német egységet.

Bismarck porosz nemes volt. Pályája kezdetén Oroszországba küldték német nagykövetnek. Eleitől kezdve hirdette, hogy a német egységet csak fegyverrel lehet megvalósítani. Ugyanez volt a véleménye az új porosz királynak, I. Vilmosnak is, aki a porosz hadsereget meg akarta erősíteni. A hadsereg megerősítése azonban nagyon sok pénzbe került volna s ezért a porosz képviselőház leszavazta a hadügyminiszter költségvetését. Mikor pedig a király tovább erőszakolta a katonai kiadások megszavazását, nyílt utcán merényletet követtek el ellene.

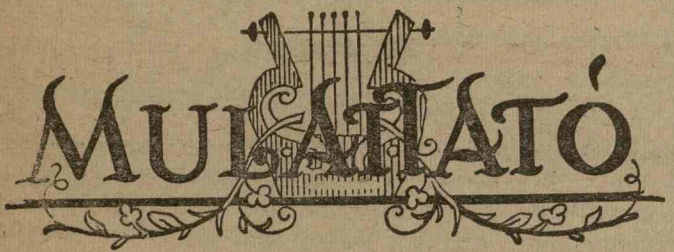
I. Vilmos királyt nagyon elkésérintette a porosz képviselőház ellenállása. Már a lemondásra gondolt, mikor hadügyminisztere Bismarck kinevezését ajánlotta. Tudta, hogy erősakarátú ember, aki el tud bánni a képviselőházzal. A király tényleg megfogadta tanácsát és Bismarckot miniszterelnökké nevezte ki.

Bismarck e pillanattól kezdve teljes erővel fogott hozzá a hadsereg megerősítéséhez. A képviselőházban először szépszerével akarta a kiadásokat megszavaztatni. Mikor az ellene szónokoló képviselők ordítottak szándéka miatt, hidegen így felelt: „Az idők nagy kérdéseit sem beszédek sem többségi határozatok, hanem vér és vas döntenek el.“

Ettől fogva nevezték Bismarckot vasembernek, politikáját pedig „vér és vas politikának“. Az elnevezés találó volt. Bismarck a képviselőház tiltakozását úgy intézte el, hogy egyszerűen bezárta az ajtókat s anélküli kormányozott. Képviselőházi felhatalmazás nélkül adót vetett ki s a befolyt jövedelmet a hadsereg erősítésére fordította. Ekkor az emberek elkéséredése még nagyobb lett vele szemben. Nemsokára szinte-szinte forradalom lett, de az utolsó pillanatban a katonaság rendet esínált.

Bismarck ilyenformán pár év alatt a hadsereg megerősítéséhez szükséges költségeket előteremtette. Az átszervezés után pedig a porosz hadsereg Európa legerősebb serege lett. Ez csakhamar kiderült a dán háború alkalmával. A dánok ugyanis egy német lakosságú területet bekebeleztek Dániába. Ekkor Bismarck, mint a németek védője állt elő és a dánok ellen küldte a hadsereget. Ausztria sem akart hátrányba jutni s ezért ő is küldött csapatokat. A háború megnyerése után azonban Ausztria és Poroszország nem tudtak megegyezni a dánoktól elfoglalt német hercegségek felosztása felett. Így kitört a háború a két nagy német állam között, pedig Bismarck eljárását még a poroszok sem tartották jónak, sőt egy diák háromszor rálőtt revolverrel. Bismarck azonban sértetlen maradt s politikáját tovább folytatta. Az események őt igazolták. A porosz-osztrák háborúban Königrätz mellett a poroszok győztek. Ausztria a prágai békében kötelezte magát, hogy a német egységnek többé nem áll útjába. Most már megváltozott ám a porosz nép hangulata is. Ettől kezdve Bismarckot valósággal istenítték.

Öt év múlva a német egység megvalósult. Ez a porosz-francia háború után történt. Franciaország ugyanis féltékenyen nézte Poroszország hatalmának növekedését s az első okot felhasználta a hadüzenetre. Ám a háborúban a poroszok győztek. A francia császár fogságba esett és hosszú ostrom után Páris is megadta magát. E nagy győzelem hatására, ez előtt 69 évvel, Franciaországban kikiáltották a német császárságot. Ez a császárság volt a második német birodalom a porosz császár vezetése alatt. Hatalma a világháború végéig tartott. 1918. után folyton gyengült míg Hitler vezér uralomra nem jutott. Attól kezdve átalakult s kifejlődött belőle a mai, harmadik birodalom.

A MI ASSZONYAINK.

*A munka kergesre taposta, tenyeréi.
A forró nap, arcát barnára festette.
Csillagfényes éjjel hajtja le a fejét,
S a hajnal a mezőn mosolyog felette.
Mégis vidám, dalos az én feleségem.
Veríték hullatva együtt munkál velem.
Hulló verejtékünk elvegyül a földbe,
Az Úr áldást fakaszt, — kenyeret — belőle.
A mi asszonyaink, ezek az asszonyok!
Ezeknek kellene kezet csókolnotok.*

*Madarak kardala zeng nekünk ébresztőt.
Rózsaszín zászlóval integet a hajnal.
Ragyogó gyöngyharmat ékíti a mezőt,
S kéz a kézben megyünk, vállunkon szerszámmal.
Mosolygó hajnalon gyönyörködve nézem
Gyöngyharmatos fűvön kicsiny feleségem,
Mezítelen lábbal amint frissen megyen.
— Ilyet nem láhattok perzsaszőnyegeken! —
A mi asszonyaink, ezek az asszonyok!
Ezeknek kellene kezet csókolnotok.*

*A mi asszonyaink s az én feleségem,
Nem magát kellett, hiúságnak élő.
Minden lépésében együtt munkál velem.
Keze áldott, munkás, nem lusta henyelő.
Keze alatt gyors lesz a zöld kenderszálból
S tápláló eledel a zsenge palántból.
Osztovatát csapkod, orsót perget ujjá,
S ruháé válik a juhoknak gyapjúja.
Ha dagadó kenyér kerül asztalodra,
Jusson eszedbe, hogy a búzaszalakat
Ő szedi marokba.
Gyomlál, kapál, arat, főz, süt lány kenyeret.
Az — Ő — áldott keze nem rombol, csak teremt,
Áldott, munkáskezü falusi asszonyok,
Megérdemlik — Ők — hogy kezet csókoljatok!*

(Ozd.)

Horváth István

Az asztalos jelentkezik.

Egyszerű, feketére fényezett fenyőfa koporsó volt. Egy csomó ember és asszony állotta körül. Nem a halott hozzátartozói voltak ők, csak éppen hogy ismerték azt, akinek számára készült a koporsó. Hiszen nem is olyan régen, egy hétfői napon még ő maga is közöttük volt. Búzáat, meg törökbuzát hozott a piacra. Aztán, ha tuladott az árun, visszaindult faluja felé a többi szekerekkel.

Hát igen, így volt. Sok, sok esztendőn át.

De a multhéten valami nyilalás állott az oldalába. Így magyarázza a felesége csöndesen a koporsót körülállóknak. Le se feküdt pöntekig. Szombaton rosszabbul érezte magát. Vasárnap már koporsót, meg papot emlegetett. A pap volt is nála. Megesinálta a végrendeletét is. A tiszteletes urnak diktálta le. A végén pedig aláírta a nevét. Nekem hagyott mindent, — mondja az asszony szipogva, — csak azt hagyta meg, hogy ne menjek férjhez megint. Még a sirban se tudná elviselni, hogy más haladjon ökrei után a barázdában. Meg, hogy más fogja lova gyepelőjét. Azt mondta a lelkem, hogy éljek, ahogy tudok. Adjam ki bérbe a birtokot, vagy csináljak, amit akarok, csak ne menjek férjhez. Hát, jó. Majd megnő szegény Pista fiam, addig is lesz valahogy.

— Igaz, fiacskám? — simit végig a mellette álló legényke arcán.

— Igaz, édesanyám, — mondja a fiucska, — majd megnövök. De igyekezzünk eladni a gabonát, hogy idejében induljunk utnak. Mert én még látni akarom édesapámat. És kérdezni is szeretnék valamit tőle. Tudja, édesanyám, elfelejtettem megkérdezni valamit, amit senkisé tud a faluban. Van a jármon az a cifraság. Azt szeretném megkérdezni, hogy kell azt csinálni? És ha megtalál addig halni édesapám, amíg hazaérünk, senkisé taníthat meg engem erre...

— Hát nem halt meg még Sándor? — kérdezik esodálkozva a körülállók a szipogó asszonytól.

— Még nem, — mondja, — csak halálán van. De már tegnap este úgy volt, amikor rakodtunk a buzával. Mondtam is neki, hogy nem megyek el mellőle, de elküldött erővel. Azt mondta a lelkem, hogy én már úgy sem segíthetek rajta. Csak a koporsó segíthet. Menjek csak nyugodtan s adjam el a búzáat és vegyek az árával koporsót neki. Mert nem akart a falubéli asztalossal csináltatni. Valamiért már évek óta haragban vannak egymással. Azt mondta, hogy neki még koporsó sem kell a keze alól. De még a temetésére se menjen el. Azért vettem meg a városi asztalostól a koporsót. Nem mondom, szép munka. Csak hogy igen drágának találom. Meg sem merem mondani Sándornak, hogy mit adtam érte. Még baj lenne belőle. Ismerem a szokását.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság !!

Tehát magyar kötelesség
biztosítását ide átadni

Ahogy így állanak az emberek az üres, fekete koporsó mellett, ott a gabonapiacon, csak közjük toppan az asztalos, akivel Sándor olyan engesztelhetetlen haragot tartott. Ő is a koporsót bámulja. De a hozzáértők szemével. Talál is benne hibát, nem is egyet. Nem elég fényes a festése. Nem elég magas a lába. A fedele se talál egész pontosan az aljára. Ezen segíteni kell. Mit szól hozzá Sándor, ha meglátja? Hát ezt meg kell reperálgatni, bizony. Mondja, hogy ő meg is csinálná szívesen. Csakhogy Sádor mindig haragudott rá. Azt se tudja, hogy miért, csak haragudott...

— Én sem tudom, — mondja az asszony, — csak azt tudom, hogy haragudott magára. Nekem se mondta meg soha, hogy miért.

— Hát, akkor megmondom én, — mondja az asztalos csöndesen. Azért haragudott, mert mikor még egyszer olyan beteg volt mint most, azt találtam neki mondani a korcsmában, hogy ha meghal, én feleségül veszek téged... Na, látod, ezért. Itéljenek el, emberek, de ezt találtam akkor mondani Sándornak. Kicsit igaz, hogy részeg voltam. De én józanul is meg mertem volna mondani neki. Mert mi van abban, hogy mindig szerettem a Sándor feleségét? Tudott e erről valaki a faluban? Ugye, nem. Sándor már se nem boldog, se nem boldogtalan. de aki utána marad. az boldogtalan lesz egyedül. Egyedül boldogtalan az ember. Nem igaz, emberek?...

— Hát, az, — hagyja helyben a sok koporsó körüli, egyszerű ember.

— Siessünk, édesanyám. Mi lesz, ha megtalálhalmi édesapám? Ki tanít meg arra a cifraságra, amiket a járomba vésett? — szólalt meg újból a legényke.

— Megtanítalak én arra Pista, fiam — mondja az asztalos. Tudom én, hogyan csinálta szegény apád. Nézd csak meg, ha nem hiszed. Add csak ide azt a deszkadarabot. Na, ide figyelj...

És azzal cirkalmazni kezdi bieskájával a cifraságokat a deszkadarabon. A gyermek nézi. Kimeresztí a szemét és figyel az asztalos erőlködését. És egyszerre csak felkiált:

— Éppen olyan... Éppen olyan, mint a édesapámé... Már tudom is. De ugye még megmutatja egyszer, Feri bácsi?

— Meg én, fiam. Meg is tanítalak rá. Hiszen úgy szerettelek mindig, mintha édes fiam lettél volna.

Az asszony kissé elpirul. Semmitsem szól. Nézi legényke fiát, meg azt a bolondos asztalost. Vajjon mi lenne, ha megreperáltatná vele a Sándor koporsóját is?...

Aztán eléhuzza kebeléből a zsebkendőjét. Pénzt szed ki belőle. Oda adja az asztalosnak fényes, fekete festékre. És azzal küldi el, hogy igyekezzék vissza, mert egy óra múlva indulnak hazafelé. Őt is elviszik szekéren. Az asztalos a reménység örömeivel indul neki a legközelebbi festékes boltnak.

Anekdóták Bismarckról.

A jutalom.

Báró Lo Presti Árpád, olasz származású magyar nemes, 1866 elején bekopogtatott Bismarckhoz:

— Miniszter úr, magyar ember vagyok s önnek nagy tisztelője. Ajándékba hoztam önnek egy olyan páncélinget, amelyet golyó nem jár.

Bismarck kételkedve mosolygott.

— Hát tessék rám löni, — mondta a báró.

A miniszter revolvert fogott, közvetlen közelből hatszor rásütötte vendégére; s a golyók csakugyan lepörögtek róla.

Ez a páncéling tulajdonképpen nem páncél, — folytatta Lo Presti, — csak több réteg hajtogatott és letüzdel atlasz. Tessék!

És kivett a zsebéből egy olyan inget.

— Magam azért viselek ilyet, — mondta továbbá, — mert nem tudom, mikor találkozom az ellenséggel. De önnek is szüksége lesz rá, miniszter úr, ha holmi gyilkossal kerül össze.

— És mit kér érte jutalmul?

— Azt, hogy tessék megverni az osztrákokat.

Alig egynéhány hónap múlva, május elején, Berlinben a fiatal Blind ötször rálőtt Bismarckra, de egy golyó sem sebesítette meg.

A miniszter pedig július elején Königsgrätznél megadta az ígért jutalmat a derék atiasz ingért, megverte az osztrákokat.

Talpraesett válasz.

Mikor Bismarck a hadsereg megerősítése érdekében a képviselőházzal nyíltan szembeszállott, a képviselők elkeseredése igen nagy volt. Addig ugyanis nem igen történhetett meg az, hogy a miniszterelnök a képviselők többségének véleményét semmibe vegye. Bismarck azonban a képviselőket szószátyár embereknek tartotta és kurtán elbánt velük. A képviselőházat bezáratta s mikor ez ellen az újságok tiltakoztak, azoknak kinyomtatását is betiltotta. Erre a képviselők nagy utcai tüntetést rendeztek ellene. A tüntetést a királyi palota erkélyéről Vilmos király is végignézte. Mikor látta, a felvonuló és kiabáló nagy tömeget, aggodalommal fordult a mellette álló miniszterelnökhöz:

— Félek, hogy azon a téren (a palota előtti térre célozva) előbb önt fogják lefejezni, azután pedig engem.

— Felség, ne féltse a fejeinket, azokat én biztosítom! — felelte Bismarck.

— De hová vezetnek ezek az állapotok? — kérdezte tovább a király.

— A nagy német birodalomhoz! — jegyezte meg

Biró János. nyugodtan a miniszterelnök.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

Mit kell tudnunk az egészséges emberi test hőmérsékletéről?

Az emberi test hőmérséklete egészséges állapotban csaknem teljesen egyforma. A külső levegő hőmérséklete egyáltalában nem befolyásolja a test hőmérsékletét. Ha az anyagcsere a testben fokozódik, a test több meleget fejleszt. Láz azonban mégsem keletkezik, mert a test hőszabályozó készülékei gondoskodnak arról, hogy a test a felesleges hőmennyiséget leadja. Ha azonban bizonyos feltételek következtében a hőszabályozó készülék nem működik és a test hőleadása csökken, abban az esetben láz is keletkezhetik. Lázat tehát nemcsak fertőzés okozhat, hanem a hőszabályozás rendellenessége is. Sőt kívülről is lehet befolyásolni a test hőmérsékletét: a testhő leszállását is, emelését is, így forró, vagy hideg fürdővel. Ha a hőleadás zavart szenved, a szervezet nem tudja leadni a fölösleges meleget, úgy hőpangás jó létre s ha a zavar nem egyenlítődik ki hamarosan, a testhő emelkedni fog. Mik azok a tényezők, amelyek a hőleadást befolyásolják? A szervezet belső okaitól eltekintve, függ ez a párolgástól, a párolgás pedig a levegő nedvességétől, melegétől és a levegő mozgásától. Meleg, szélcsendes, párával telt levegő tehát akadályozhatja a hőleadást, de zárt, tulmeleg, vizgőztartalmu helyiség szintugy akadály lehet a párolgásnak, amint mosodákban, fürdőkben tapasztalhatjuk. Gummiköppenyben, nedves ruhában még akkor is érezhető ez a nedvesség, ha nincsen tulságosan meleg. Különösen akkor jelentkezik ez kellemetlenül, ha szűk helyiségben tartózkodunk.

Nedves ágyban, sok takaró alatt is keletkezhetik hőpangás. Így például

kisgyermekéknél okozhat nyáron láz a tulmeleg pólyálás. A meleg fürdő is emelheti a hőmérsékletet, természetesen csak akkor, hogyha a víz a test hőmérsékleténél magasabb.

Mennyi ideig tudnak éhezni a kigyók?

A kísérletek tanúsága szerint a kigyók hónapokig tudnak éhezni. Az éhezési idő alatt testük súlyának egyharmadát, sokszor azonban felét is elveszítik. A kísérletek során a legtovább egy ázsiai sikló fajta birta az éhezést. Ez 22 hónapig élt eleség nélkül. A nálunk élő vizi-siklóval is végeztek kísérleteket. Kiderült, hogy a vizisikló egy évnél hosszabb ideig, pontosan 14 hónapig, birta az éhezést.

A parittyá, mint hivatalos fegyver

A gyümölcsösök és szőlők megőrzését már a régi világban is fegyverrel végezték. A lőporos fegyver azonban régen ritka jószág volt. Történelmi feljegyzések szerint például a tizenharmadik és tizenkilencedik században a debreceni szőlőpásztorok hivatalos fegyvere a parittyá volt.

Furesa számítás.

A tanító kérdi az egyik kislánytól: — Mennyi idős voltál előző születésnapodon?

— Nyolc! — feleli a fiú.

— És mennyi leszel a következő születésnapodon?

— Tízéves.

— Hogyan lehet az? Hát nem tudsz számolni? — kérdi a tanító.

— Tudok, — feleli a fiúcska, — de éppen ma van a kilencedik születésnapom.

Kétértelmű apróhirdetés.

Egy ujságban a következő apróhirdetés áll:

„Kítűnő házőrző kutya eladó. Mindent megeszik. Különösen szereti a gyermekeket.“

BESZÉLNI ANNYIT JELENT,
MINT VETNI, HALLGATNI: MINT
ARATNI.

TANÁCSADÓ

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

K. O. A seregély a szőlőben és gyümölcsösben határozottan káros madár. Különösen azért nehéz a kártétele ellen védekezni, mert rendkívül bátor, valósággal szemtelen. A mezőn nem okoz komolyabb károkat. Ott inkább hasznával tűnik ki. Ajánljuk, hogy pusztítás helyett riasztással igyekezék a seregélyek kártételét megakadályozni.

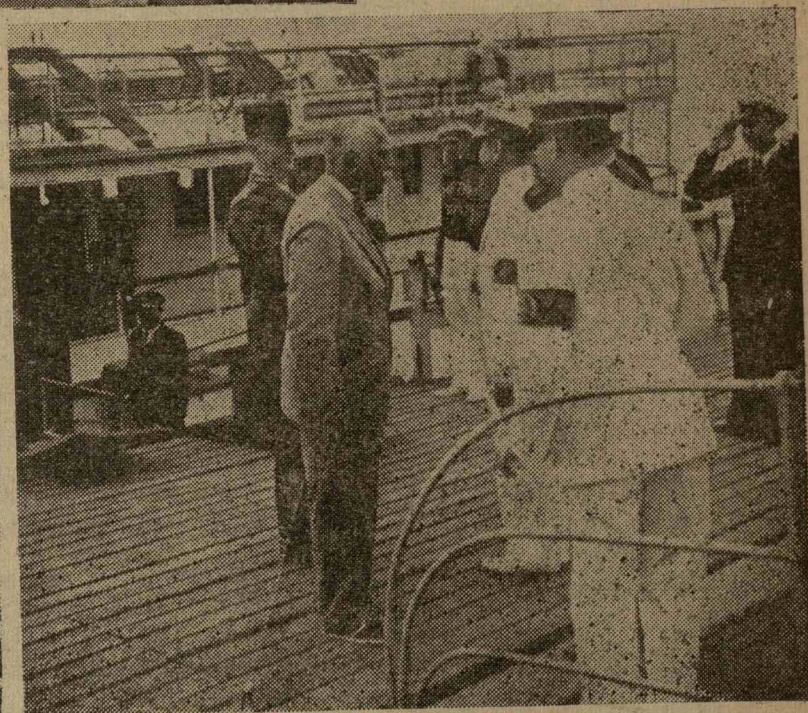
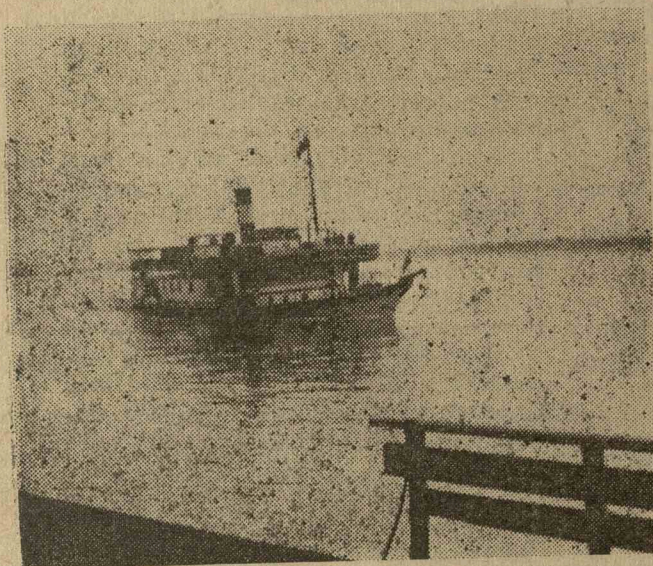
B. A beküldött levél alapján megállapítottuk, hogy a diófát egy gombabetegség támadta meg. A betegség a diófán azért hatalmasodott úgy el, mert esős és hűvös időjárás volt. Rendes években a baj nem szokott ilyen korán jelentkezni és a diófák levelein barnás rozsdafoltok csak ősz fele lépnek fel. A baj ellen általában nem szoktak védekezni, bár rézgálicos permetezéssel kétségtelenül meg lehet akadályozni a baj kitörését. Általában azt tartják, hogy a baj nem szokott komolyabb károkat okozni s ezért felesleges az ellene való védekezési eljárás végrehajtása. Egyébként mindazok az eljárások, amelyek alkalmassak a gyümölcsfák növényi betegségeinek leküzdésére, megfelelnek a diófa betegségének gyógyítására is. Tehát ha mind a téli, mind a tavaszi permetezéseket szabatosan végrehajtja, a betegség nem fog fellépni. Hangsúlyozzuk azonban, hogy a betegség jelenlegi arányai az időjárás következtében keletkeztek.

G. D. A meteoritok a világtérlel érkeznek a földre. Csak muzeumokban, vagy gyűjteményekben található. Kétfélek: úgymint kő- és vasmeteoritok. A rádium sugárzását nem villamos gépekkel idézik elő. A rádiumnak olyan óriási ára van, hogy magánember nem igen vásárolhat rádiumot.

Menekülő gyermekek.

A nagyok vétkeit a gyermekek bünhődik meg. Az angol gyermekeket nagy hajókon menekítik Kanadába és Ausztráliába. Otthon mind nehezebb lesz a gyermekek táplálása és éjjeli nyugalmat sem engednek nekik a légitámadások.

A turnu-severini béketárgyalások eseményeiről.

Három képünk a magyar-román béketárgyalások eseményeit ábrázolja. Fent a Zsófia-gőzös képe, amint a Dunán a kikötő felé közeledik. Jobbra fent Hory András magyar kiküldött fogadtatása a kikötőben. Lent az a jelenet, amikor Hory András Pop Valen román megbízott kíséretében elhagyja a tárgyalások színhelyét.

J. F. A fej korpázása ellen sokféle szert ajánlanak. A legtöbben azt hiszik, hogy jót tesz a fejnek s a fejbőrnek szappanyos vízzel való gyakori lemosása. Ezzel szemben bizonyos, hogy a szappannal való fejmosás inkább árt, mint használ a korpás fejbőrnek. Nem ajánlatos a meteg kalap vagy sapka viselése sem. A kalap vagy sapka alatt mégjobban korpázik a fejbőr. A fejbőr tisztítására inkább szeszemes lemosás ajánlatos. Mindenesetre azt ajánljuk, hogy a bajt vizsgálta meg sürgősen orvossal. A korpás fejbőrű emberek nagyon hamar kopaszodnak.

I. B-né. Egy kiló marhahusból 8—10 tányér husleveset lehet főzni. A leves sokkal erősebb lesz, hogyha abba kevés csontot is tesz. Vigyázzon arra, hogy lehetőleg ugynevezett ritkaesontot tegyen és feltétlenül marhaesontot. A tulsok csont a levest kocsonyássá teszi. A húst és a csontot mindig hideg vízbe tegye, mert ha forró vízbe teszi, anyagai nem főnek ki jól.

F. I. Annyiban tévedett, hogy nem a marószódát, hanem a mosószódát használják bogárcsipés ellen. Ha rögtön a csipés után szárazon vagy sűrű oldatban mosószódát juttat a csipés helyére, nem fog gyulladás bekövetkezni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. J. Lövéte. J. K-né Tuson. Sz. J. Monó. T. K. Kissolyos. Id. P. J. Farcád. A. Sz. L. R. Székelyszentkirály.

ELŐFIZETŐINKHEZI Előző számainkban közöltük, hogy megbizottaink közül kettőn vidéken vannak, hogy a hátrálékosoktól a díjat felvegyék. Most szükségesnek tartjuk még közölni azt is, hogy Vinczeffy Sándor befejezte Székelyudvarhely és környékén levő községek meglátogatását és a közeli napokban Udvarhely megyének a parajdi és székelykereszturi járásait keresi fel. Tóth Imre folytatja útját Krassó, Szörény és Temes megye egy részében. A napokban Török István megbizottunk is megkezdte munkáját és Alsófehér, valamint a Torda megyében levő előfizetőinket keresi fel. Felkérjük tehát előfizetőinket, hogy megbizottainknak szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki hátrálékaikat anélkül is inkább, mert a megbizottak kiküldetése részünkre nagy költséggel jár és csak úgy érdemes kiküldeni őket, ha az előfizetők tényleg kifizetik fennálló tartozásait.

B. L. kántor. Füredi Béla gyógyszerészről nem tudhatjuk, hogy miért nem adott választ érdeklődésére. Lehetséges, hogy katonai szolgálatot teljesít s talán ez az oka, hogy az Ön

levele válasz nélkül maradt. Esetleg próbálja meg ismételtén írni, talán ez eredményesebb lesz, mint az előbbi.

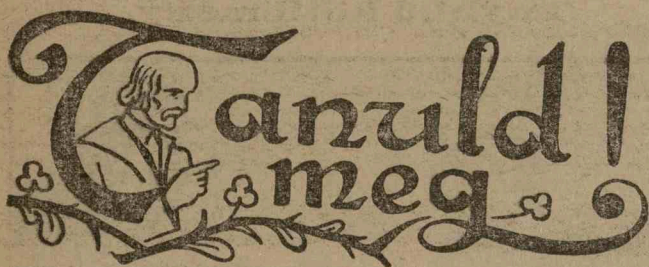
A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Gy. G. Lövéte f. év végéig 60 lej beküldését kérjük. P. Gy. Buzásbocsárd 143, V. L. Tenke 150, Id. G. M. Pókakeresztur 155, Sch. J. Petrila 85, Sch. B. Aranyosmedgyes 305, Hítelszövetkezet Avasujváros 155, H. Cz. Gy. Erdőd 67, K. M. Lupény 155, T. B. Gagy 450, G. Gy. Pókakeresztur 155, özv. J. K-né 85, özv. M. L-né Ditró 155, F. B. Szatmár 556, K. K. plébános Szinévárallya 75 (r. 1940. VII. 1-ig), id. N. Zs. Vajasd 155, Cs. S. L. Gyergyóalfalu 85, R. J. Selénd 115 lej.

Apróhirdetések

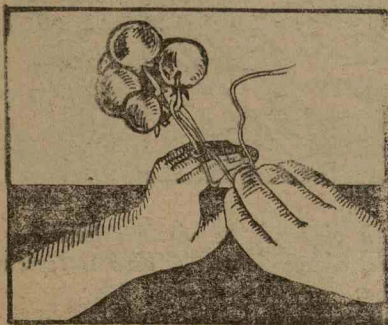
Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Álláskeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyiszint az érdeklődésre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Anyarozsot legmagasabb áron vesz Füredi Béla, Mehadia (Banat). Közvetítőket díjazok.

Szeptember 15-re jól főző, 40—50 év közötti komoly asszonyt keresek házimunkák végzésére. — Gyallay Domokosné, Cluj-Kolozsvár, Str. Regală 40.

Összekötözve érleljük a paradicsomot!

hatunk akkor, ha fagyveszede'em miatt éretlenül kell le-szedni a paradicsomot.

Ha a paradicsom töveket a szélvihar ki-döntötte és a növény a sárba fekszik, sokkal helyesebb, ha a paradicsomot leszedjük és összekötözve utóérlelésre felaggatjuk. Az ilyen módon kezelt paradicsom nagyon jól meg szokott érni. Hasonló eljárást alkalmaz-

A terpentint, mint háziszser.

A terpentint egyik leghasznosabb háziszserünk. Nemcsak mint háztartási szer, hanem mint orvosság is sokféle alakban nyer alkalmazást. Sokoldalúságát és főképpen gyógyító hatását megértjük, ha tudjuk, hogy a túlevellő fák gyantájából nyerik.

Régi idő óta használják a terpentint párlás alakjában légzőszervi megbetegedéseknél. Nehány cseppet belsőleg alkalmazva epegörscöknél és gyomorfájdalmaknál válik be. Reumás és idegfájdalmaknál a terpentintolajjal való bedörzsolés nagyon jó hatású szokott lenni. A terpentint egészségügyi jelentőségével kapcsolatban még csak azt említjük meg, hogy a fertőtlenítő hatása is figyelemre méltó.

A terpentint nagyon jó szer molyok ellen. A poloska és más kellemetlen élősdű irtására is jól fel lehet használni.

Kitünően lehet alkalmazni olajfesték által keletkezett foltok eltávolítására. A legrégebbi olajfoltokat is kivesszi, ha mágnézia porral vegyítjük össze és pépalakban alkalmazzuk a foltra. Bizonyos idő múlva a terpentint teljesen magába szívja az olajfoltot.

Kitünően alkalmazhatjuk a terpentint mosás alkalmával. Különösen nagyon elpiszkolódott fehérnemű esetében válik be. 5 liter vízre 1 kanál terpentint számítottunk és az ilyen módon elkészített vízben főzzük ki a fehérneműt. A tapasztalat szerint a terpentines vízben kifőzött ruha szép fehér lesz és nyoma sem marad a foltoknak.

A címzés helye:

Dr. BALOGH ERNŐ urnak
tanár
CLUJ
Str. Elisabeta 6

Egy szem szilva, két szem szilva,
A nótába így van írva.
Te pedig ne nézzed tétlen,
Aszald s főzzed, jó lesz télen.

Sajtmaradékok megjavítása.

A sajtmaradékok felhasználását megnehezíti, hogy a kisebb darabok megszáradnak és megkeményednek. Az ilyen száraz sajtmaradékot reszelve nagyon jól lehet használni a legkülönbözőbb célokra. Étkezés céljaira a száraz sajtmarabokat a következőképpen tesszük alkalmassá. Elsősorban is a sajtmarabokat megtisztítjuk gondosan a penésztől, vagy romlott részeketől. Azután a darabokat aludt-tejbe áztatjuk. Két-háromnapos állás után a sajt megint megpuhul. Ha azt akarjuk, hogy a sajt savanykáságából megszítsen, édes tejbe áztatjuk.

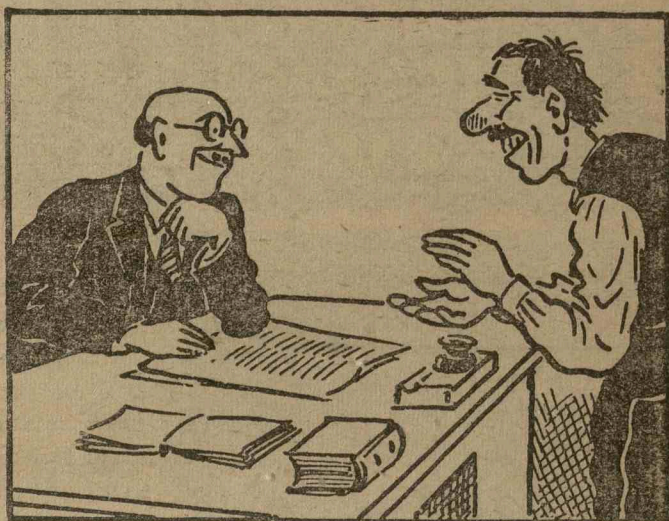
Hogyan távolítjuk el a penészt a facebrekről és kádakról?

Csebrek és kádak gyakran kapnak a pincében penész-foltokat. A szokásos takarítási eljárásokkal ezek a foltok teljesen nem távolíthatók el. Különleges eljárás szükséges ahhoz, hogy a penészfoltokat eltüntessük. A tisztítandó fa-edényt mézstejjel töltjük meg. A mézstej minden literéhez egy gramm hamuzsirt teszünk. A folyadékot 5-6 napig hagyiuk állani az edényben. 5-6 nap múlva a mézsvizet kiöntjük az edényt alaposan kiöblítjük. Kiszáradás után az edény teljesen penész és foltmentes lesz.

Kitünő ragasztószer.

Porrátört égetett mészből és sárga cukorból kitünő ragasztószert lehet készíteni. A mészből és cukorból egyenlő mennyiséget vegyítünk össze és vizet keverünk hozzá. Olyan erős ragasztó szert nyerünk, hogy segítségével üveget, vagy követ is összeragaszthatunk. Érdekes, hogy a sárga cukor nagymértékben növeli a cement összetartó erejét is.

Enyhítő körülmény.

Faggatja a járásbíró a cigányt, ki részben bevallja a lopást, részben védi magát, ahogy lehet. A bíró is segíteni akar és jóakarattal biztatja:

— Gondolkozzék, mit tudna még felhozni?
— Egy pár csirkét, instálom alásan! — sunyit a cigány a bíróra.

Vigyázz magadra!

Szilvaiz főzés alkalmával a gyermekek szívesen tartózkodnak a munka helyén. A hancurozó gyermek könnyen beeshetik a szilvaizzal telt üstbe és halálos égési sebet kaphat.